

РЕЦЕНЗІЯ
на дисертацію Воробйова Владислава Дмитровича на тему:
«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБЛИВОГО
ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ»,
подану до захисту на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 08 «Право»
за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми. Актуальність дисертаційного дослідження визначається необхідністю одночасного вирішення двох фундаментальних завдань: забезпечення здатності держави ефективно діяти в умовах збройної агресії та недопущення перетворення екстраординарних повноважень на сферу необмеженого адміністративного розсуду. Автор слушно приділяє значну увагу критеріям законності, необхідності, пропорційності, тимчасовості й підконтрольності обмежень, судовому та парламентському контролю, а також співвідношенню національного режиму з ЄКПЛ, МПГПП, стандартами Ради Європи, ЄС і НАТО.

Зв'язок із науковими програмами і темами. Робота органічно пов'язана з науковими темами кафедри адміністративного і кримінального права ДНУ щодо правового захисту людини в умовах глобальних викликів та забезпечення прав, свобод і національних інтересів за умов гібридних загроз і безпекових викликів. Поставлена мета — сформулювати цілісну адміністративно-правову концепцію воєнного стану та пропозиції щодо вдосконалення законодавства — відповідає змісту цих наукових напрямів. Опрацьовано фактичний текст дисертації Владислава Дмитровича Воробйова «Адміністративно-правове регулювання особливого правового режиму воєнного стану в Україні», поданої у 2026 році в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Дисертація має 246 сторінок, три розділи і десять підрозділів; основний текст становить 205 сторінок, список використаних джерел містить 347 найменувань. У роботі заявлено комплексну концепцію адміністративно-правового регулювання воєнного стану, окремо досліджено суб'єктний склад, військові адміністрації, обмеження прав людини, публічну безпеку, кібербезпеку, європейську та євроатлантичну інтеграцію, а також антикорупційну

складову. Відомості про дисертацію та її публікації також уже відображені в державному інформаційному ресурсі з реєстраційним номером 0826U003371.

Обґрунтованість положень, висновків і рекомендацій. Дисертант використовує значний нормативний і доктринальний матеріал, поєднує аналіз українського права з міжнародним правом прав людини, компаративістикою та практикою судового контролю. Важливо, що висновок про допустимість тимчасових обмежень не трактується як їх автоматична правомірність: автор пов'язує легітимність кожного втручання із законною підставою, необхідністю, пропорційністю та можливістю контролю.

Структура і зміст. Сильною стороною першого розділу є вихід за межі суто національної доктрини та звернення до моделей Польщі, Німеччини, Франції і Литви. Другий розділ розкриває інституційну архітектуру режиму, а третій переносить акцент на найбільш чутливі для правової держави сфери — обмеження прав, безпеку, кіберпростір, антикорупційні запобіжники та європейську інтеграцію. Така структура узгоджується з предметом і завданнями дослідження.

Наукова новизна. Позитивної оцінки заслуговує спроба поєднати безпекову ефективність із гарантійною складовою адміністративного права, а також сформулювати модель воєнного адміністрування, у якій кризова централізація не усуває підзвітності, судового контролю та правової визначеності. Новизною характеризується й інтеграція цифрової стійкості та кібероборони у загальну адміністративно-правову концепцію воєнного стану.

Теоретичне та практичне значення. Теоретичне значення роботи полягає у розвитку доктрини спеціальних адміністративно-правових режимів, публічного адміністрування та адміністративно-правових гарантій прав людини. Практичні рекомендації потенційно релевантні діяльності військових адміністрацій, виконавчих органів, правоохоронних органів, адміністративних судів, парламентського та аудиторського контролю.

Публікації. Основні результати представлені трьома науковими статтями та трьома конференційними публікаціями; бібліографічні відомості й DOI статей наведено як у дисертації, так і в реєстраційній картці роботи. Чинний Порядок № 44

виходить із мінімуму трьох належних наукових публікацій і встановлює додаткові умови їх зарахування.

Академічна доброчесність. Представлений текст містить систему бібліографічних посилань, список джерел та авторську декларацію про самостійність. Разом із змістовою експертною оцінкою остаточний висновок має враховувати інституційну перевірку ДНУ; університет офіційно повідомляє про застосування StrikePlagiarism до дисертаційних робіт.

Дискусійні положення та зауваження:

1. Звернення до Польщі, Німеччини, Франції та Литви значно збагачує дослідження, однак зіставлення моделей подекуди залишається нерівномірним: щодо одних держав детальніше аналізуються конституційні механізми, щодо інших — адміністративна практика. Доцільно було б провести всі чотири юрисдикції через єдину матрицю критеріїв: підстави введення режиму, строк, парламентський контроль, судовий контроль, роль військових органів, місцеве управління, дерогація від прав та механізм повернення до звичайного режиму.
2. Принцип пропорційності справедливо виступає одним із наскрізних критеріїв роботи, однак його прикладне використання можна було б зробити методологічно чіткішим. Варто запропонувати авторський чотириетапний тест для оцінювання конкретного адміністративного обмеження: легітимна мета, придатність заходу, відсутність менш обтяжливого альтернативного засобу та баланс шкоди для права з очікуваною безпековою користю — із застосуванням тесту до кількох типових заходів воєнного стану.
3. У роботі в єдиному модернізаційному контексті розглядаються право ЄС, стандарти Ради Європи, документи SIGMA та стандарти НАТО, що є змістовно виправданим, але потребує чіткішого розмежування їх юридичної сили. Було б доцільно окремо класифікувати обов'язкові міжнародні зобов'язання України, *acquis* та переговорні орієнтири вступу до ЄС, рекомендаційне *soft law* Ради Європи/SIGMA і організаційно-технічні стандарти НАТО, щоб термін «імплементация» не використовувався для всіх цих груп в однаковому юридичному значенні.

Зазначені положення є предметом наукової дискусії та окреслюють напрями подальшого розвитку дослідження, не ставлячи під сумнів його загальну позитивну оцінку.

Дисертація В. Д. Воробйова характеризується цілісністю концепції, актуальністю, належною аргументованістю та наявністю результатів, що мають наукове і практичне значення для адміністративного права. Робота відповідає вимогам Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

ВИСНОВОК

Дисертація Воробйова Владислава Дмитровича на тему «АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБЛИВОГО ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ» є завершеною, самостійною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено актуальне наукове завдання щодо формування цілісного адміністративно-правового розуміння особливого правового режиму воєнного стану в Україні. Робота характеризується належним рівнем теоретичного узагальнення, достатньою нормативною і доктринальною основою, логічною структурою, послідовним викладом матеріалу та практичною спрямованістю висновків.

Здобувач продемонстрував здатність формулювати наукову проблему, застосовувати загальнонаукові та спеціально-юридичні методи, критично аналізувати законодавство, судову практику й міжнародні стандарти, розробляти власні поняття, класифікації та пропозиції.

Основні результати дисертації достатньо повно відображено в наукових публікаціях. Відомості про особистий внесок здобувача у спільні праці наведено. За результатами змістового аналізу тексту підстав для висновку про порушення академічної доброчесності не встановлено.

На підставі викладеного вважаю, що дисертація Воробйова Владислава Дмитровича на тему «АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБЛИВОГО ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю положень, теоретичним і практичним значенням, повнотою оприлюднення результатів та рівнем академічної доброчесності відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор Воробйов Владислав Дмитрович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

Декан юридичного факультету

Професор кафедри адміністративного і кримінального права

Дніпровського національного університету

імені Олеся Гончара

доктор юридичних наук, професор

Олександр САЧКО

Підпис д.ю.н, профсеора Олександра Сачка

«ЗАСВІДЧУЮ»

Проректор з наукової роботи

Дніпровського національного університету

імені Олеся Гончара

«14» 08 2026 р.

Олег МАРЕНКОВ